

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi erikoissairaanhoidon voimaannpanosta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi erikoissairaanhoidon voimaannpanosta annettua lakia siten, että valtioneuvosto voisi päättää yhteistoiminnan ehdoista, kun sairaanhoitopiirin kuntainliittoon on perustettu osavastuualueita, mutta kuntainliitto ei ole pystynyt ratkaisemaan osavastuualueiden perustamiseen liittyviä taloudellisia kysymyksiä. Lähinnä on kysymys kuntakohtaisen sairaansijajaon poistamiseen liittyvästä korvausmenettelystä ja sen siir-

tämisestä myöhemmin tehtäväksi, kun kunta ja sen käyttämä sairaala kuuluvat eri osavastuualueisiin ja lain mukainen korvausmenettely saattaisi johtaa asianomaisen kunnan kannalta kohtuuttomaan tulokseen. Valtioneuvosto teki päätöksensä kunnan hakemuksesta.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan kuukauden kuluttua siitä, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

Erikoissairaanhoidon hallinnon uudistuksen eräänä keskeisenä sisältönä on kuntakohtaisen sairaansijajaosta luopuminen. Kuntakohtaisen sairaansijajaon poistamisesta säädetään erikoissairaanhoidon voimaannpanosta annetun lain (1063/89) 3 luvussa. Jollei sairaanhoitopiirin kuntainliiton ja sen jäsenkuntien välillä muuta sovita, sairaanhoitopiirin kuntainliiton on suoritettava kunnille korvaus niillä 1 päivänä tammikuuta 1991 olleesta osuudesta sairaanhoitopiirin kuntainliiton käyttöomaisuuteen. Lain säännökset ovat tältä osin siis toissijaiset.

Laissa on ehdottomat säännökset seuraavista asioista: Korvaukset, jotka sairaanhoitopiirin kuntainliitto on velvollinen suorittamaan kunnille, jäävät kuntainliitolle lainana. Laina maksetaan vuoden 1992 alusta lukien 10 vuoden aikana yhtä suurina vuotuiserinä. Vuotuiserän suuruus, korko mukaan lukien, on 15 prosenttia lainan alkuperäisestä määrästä. Vuotuis-

erien maksamiseksi tarvittavat varat kerätään jäsenkunnilta siinä suhteessa, missä niiden asukkaat ovat edellisen kalenterivuoden aikana käyttäneet niitä kuntainliiton toimintayksiköitä, joiden osalta korvauksia suoritetaan. Käyttöä määrättäessä rinnastetaan kaksi käyntikerää yhteen hoitopäivään.

Siirtymävaiheen aikana kunta, jolla on ollut sairaansijoja toisen sairaanhoitopiirin kuntainliitolle siirtyneessä sairaalassa, voi, mikäli se niin haluaa, edelleen käyttää asianomaista sairaalaa enintään aikaisemmassa laajuudessa ja korkeintaan 10 vuotta. Sairanhoitopiirin kuntainliitto on velvollinen tekemään käyttöoikeudesta sopimuksen kunnan kanssa. Kunnan tuli tehdä esitys asiasta sairaanhoitopiirin kuntainliitolle vuoden 1990 loppuun mennessä. Lain 16 §:n 3 momentin mukaan tässä tarkoitettulle kunnalle ei suoriteta korvausta niistä sairaansijoista, joita se sopimuksen perusteella käyttää. Käyttö sopimuksen päättyessä lankeavat vuotuiserat maksettaviksi. Käyttöoikeuden päättyttyä sitä voidaan jatkaa sairaanhoitopiirien keskinäisellä sopimuksella.

Erikoissairaanhoitolain (1062/89) 19 §:n mukaan sairaanhoitopiirin liittovaltuusto voi muodostaa osavastuualueita, joilla kullakin on oma johtokuntansa. Samalla liittovaltuusto määrää niihin kuuluvat kunnat, sairaalat ja muut toimintayksiköt sekä määrää ne tehtävät, joista osavastuualue vastaa. Lainsäädäntö ei sisällä erityissäännöksiä korvausmenettelystä osavastuualueisiin jakautuneen sairaanhoitopiirin osalta. Säännös on ehdotettu kumottavaksi eduskunnan käsiteltävänä olevan sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelua ja valtionosuutta koskevan lainsäädännön uudistamisen yhteydessä (HE 216/91 vp), mutta jo perustettuja osavastuualueita ei tarvitse purkaa.

Osavastuualueiden perustaminen on joissakin tilanteissa johtanut yksittäisille kunnille hankaliin taloudellisiin seurauksiin. Näin on esimerkiksi silloin kun kunta on erikoissairaanhoitolain voimaantullessa kuulunut sairaalaa ylläpitävään kuntainliittoon ja kyseinen sairaala on sairaanhoitopiirin liittovaltuuston päätöksellä määrätty kuulumaan toiseen osavastuualueeseen kuin tässä tarkoitettu kunta. Jos kunta erikoissairaanhoitolain voimaantuloa seuraavien vuosien aikana rahoittaa omaan osavastuualueeseensa kuuluvan sairaalan tai muun toimintayksikön rakentamisen ja samanaikaisesti joutuu käyttämään lähes aikaisemmassa laajuudessa toiseen osavastuualueeseen kuuluvaa sairaalaa, jonka rakentamisen ja varustuksen rahoittamiseen se on aikanaan osallistunut, lopputulos voi olla taloudellisesti kohtuuton.

Edellä esitetyn perusteella ehdotetaan, että erikoissairaanhoitolain voimaannpanosta annetun lain 19 a §:ssä annettaisiin valtioneuvostolle

tällaisessa tilanteessa oikeus antaa tarpeelliset määräykset yhteistoiminnan ehdoista, ottaen jäsenkuntien edut tasapuolisesti huomioon ja tarvittaessa poiketen lain 3 luvun säännöksistä. Valtioneuvosto tekisi asiassa päätöksensä kunnan hakemuksesta.

2. Esityksen valmistelu

Esitystä on valmisteltu yhteistyössä kunnallisten keskusjärjestöjen ja Sairaalaliiton kanssa. Ne ovat hyväksyneet ehdotetun poikkeusmenettelyn kuntien välisten erimielisyyksien ratkaisemiseksi.

3. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Ehdotetun lain nojalla mahdollisesti tehtävillä valtioneuvoston päätöksillä saattaa olla huomattavakin taloudellinen merkitys yksittäisten kuntien osalta. Valtiontalouteen esityksellä ei ole vaikutusta.

4. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan kuukauden kuluttua sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu. Kunnan hakemus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa voimaantulosta.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

erikoissairaanhoitolain voimaannpanosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään erikoissairaanhoitolain voimaannpanosta 1 päivänä joulukuuta 1989 annettuun lakiin (1063/89) uusi 19 a § seuraavasti:

19 a §

Jollei osavastuualueen perustamiseen liittyvistä taloudellisista ratkaisuista voida sopia, valtioneuvosto voi antaa tarpeelliset määräykset yhteistoiminnan ehdoista. Valtioneuvosto ottaa päätöksessään tasapuolisesti huomioon kuntainliiton jäsenkuntien edut ja voi tarvittaessa poiketa siitä, mitä edellä tässä luvussa säädetään.

Valtioneuvosto tekee päätöksensä kunnan hakemuksesta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 199 . Laissa tarkoitettu hakemus on tehtävä viimeistään _____ päivänä kuuta 199 .

Helsingissä 22 päivänä toukokuuta 1992

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Sosiaali- ja terveysministeri *Jorma Huuhtanen*

Laki

erikoissairaanhoidolain voimaanpanosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 1 päivänä joulukuuta 1989 annettuun lakiin erikoissairaanhoidolain voimaanpanosta (1063/89) uusi 19 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

19 a §

Jollei osavastuun alueen perustamiseen liittyvistä taloudellisista ratkaisuista voida sopia, valtioneuvosto voi antaa tarpeelliset määräykset yhteistoiminnan ehdoista. Valtioneuvosto ottaa päätöksessään tasapuolisesti huomioon kuntainliiton jäsenkuntien edut ja voi tarvittaessa poiketa siitä, mitä edellä tässä luvussa säädetään.

Valtioneuvosto tekee päätöksensä kunnan hakemuksesta.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 199 . Laissa tarkoitettu hakemus on
tehtävä viimeistään päivänä kuuta
199 .*
